מדרש · אגדה · בתי מדרשות · חלק א

מדרש ואלה תולדת אהרן ומשה

ספריית אור ברסלב · or-breslev.co.il

מדרש ואלה תולדת אהרן ומשה

מקור הטקסט: ובלכתך בדרך

התכנים שלפניכם נאספו, מוינו, סוננו ונערכו בעמל רב ובמסירות על ידי צוות פרויקט 'אוצריא' (otzaria.org).

לקריאה באתר, עם המפרשים והמקורות ליד כל שורה: https://or-breslev.co.il/library/מדרש-ואלה-תולדת-אהרן-ומשה/
הקובץ נוצר ב־18 בנובמבר 2026 מגרסה v38-202611162349 של הספרייה.

ט

שנו רבותינו האחין השותפין שהשביחו הנכסים אפילו לא הניח להם אביהם אלא מטה או קרדום חולקין בשוה למה ששניהם אחים ואת מוצא שותפין של אחין שהיתה חביבה לפני הקדוש ברוך הוא במשה ואהרן ועליהם אמרה כנסת ישראל לפני הקדוש ברוך הוא מי יתנך כאח לי וגו' לפי שהקדוש ברוך הוא קורא את ישראל אחין שנאמר למען אחי ורעי וגו' אמרה לפניו מי יתנך כאח לי לא ככל האחים שהיו שונאין זה לזה אלא כמשה ואהרן שהיו מחבבין זה לזה ומגדלים זה לזה ושמחים זה לגדולת זה תדע לך שהוא כן ממה שקרינו בענין ואלה תולדת אהרן ומשה וגו':

כל הפרשה הזו אהרן היה מתנבא להם במצרים ומנין שאהרן מתנבא להם במצרים שנאמר ויבא איש אלקים אל אלי וגו' וכתיב ובחור אותו וגו' לכך אמר משה אהרן אחי היה מתנבא להן כל השנים הללו עכשיו אלך אני אליו אמר לו הקדוש ברוך הוא משה שמח הוא לגדולתך אימתי כשהיה משיח לאהרן בשמן המשחה היה השמן מפעפע ויורד על זקנו של אהרן והיה משה סבור שעל זקנו הוא היה שכן הוא אומר כשמן הטוב על הראש וגו' מהו על הזקן זקן אחר וכי שני זקנים היה לו לאהרן אלא שהיה יורד על זקן אהרן כאילו היה על זקנו של משה אמר לו הקדוש ברוך הוא למשה חייך כל גדולה שאני מגדיל לאהרן על ידך אני מגדילו שנאמר ואתה הקרב אליך את אהרן אחיך וזה הדבר אשר תעשה להם לכך נאמר ואלה תולדת אהרן ומשה:

[זהו שאמר הכתוב] עטרת זקנים בני בנים אימתי הזקנים משתבחים בשעה שבניהם עושים כמעשיהם מה טעם תחת אבתיך יהיו בניך וגו' לכך נאמר ואלה שמות בני אהרן הבכור נדב וגו':

דבר אחר ואלה תולדת אהרן ומשה בכל מקום הוא מקדים משה לאהרן שנאמר ומשה ואהרן עשו את כל המופתים האלה ובמקום אחר אהרן מקדים למשה שנאמר הוא אהרן ומשה אשר אמר יי וגו' ובמקום [אחר] הוא אומר הוא משה ואהרן וכן הוא אומר ואלה תולדת אהרן ומשה וגו' מלמד ששניהם שקולים זה כזה וכל מקום הוא מקדים יהושע לכלב שנאמר ויהושע בן נון וכלב בן יפונה וגו' ובמקום אחר הוא מקדים כלב ליהושע שנאמר זולתי כלב בן יפונה וגו' מלמד ששניהם שקולים זה כזה בכל מקום הוא מקדים אב לאם שנאמר כבד את אביך וגו' ובמקום אחר אומר איש אמו ואביו תראו מלמד ששניהם שקולים זה כזה אבל אמרו חכמים האב קודם לאם בכל מקום מפני שהוא ואמו חייבים בכבוד אביו כתוב אחד אומר הוא משה ואהרן וכתוב אחר אומר ומשה איש האלקים בניו יקראו על שבט הלוי ר' ברכייה ור' יהודה בן קרחה כל אותם ארבעים

שנה שהיו ישראל במדבר לא נמנע משה מלשמש בכהונה גדולה הדא הוא דכתיב משה ואהרן בכהניו וגו' ר' ברכיה בשם ר' שמעון שמע לה מן הדא ובני עמרם אהרן ומשה ומרים וגו' ומשה איש האלקים בניו יקראו וגו' למה נמנה משה עם הכהנים ואלה תולדת אהרן ומשה:

עד שלא עמד אהל מועד דבר אליו בסנה שנאמר ויקרא אליו אלקים מתוך הסנה ודבר עמו במדין שנאמר ויאמר יי אל משה במדין ודבר עמו במצרים שנאמר ויהי ביום דבר יי אל משה בארץ מצרים ודבר עמו בסיני שנאמר ואלה תולדת אהרן ומשה ביום דבר יי את משה בהר סיני ואחר כך דבר עמו מאהל מועד א' יפה הצניעות והצנע לכת וגו' [חזר ודבר] מאהל מועד וידבר יי אל משה במדבר סיני וגו' אמר הקדוש ברוך הוא כבודי שאהא מדבר מלפנים שנאמר ובבוא משה וגו':

שלשה פרנסים העמיד הקדוש ברוך הוא לישראל ואלו הן משה אהרן ומרים שנאמר ואשלח לפניך את משה אהרן ומרים ובזכותן היו ישראל מתפרנסים במדבר המן בזכות משה [שנאמר] ויאכילך את המן תדע לך שבזכות משה היה יורד שכיון שנאסף משה מה כתיב וישבות המן וגו' בזכות אהרן ענני הכבוד ותדע לך שכיון שנאסף אהרן ותקצר נפש העם בדרך שהיתה השמש שוזפת עליהם בזכות מרים היה הבאר שכיון שנאספה מרים מה כתיב ולא היה מים לעדה וגו' הא למדת [שבזכות] שלשתן היו [ישראל] מתפרנסים אשריהם:

משה ואהרן היו שרוים מן המזרח [שנאמר] והחונים לפני המשכן וגו' (וסומכין) [וסמוכין] להם שלשה שבטים הללו יהודה ישששכר וזבולון [ועל ידי] שהיו סמוכין למשה ולאהרן [זכו] להיות גדולים בתורה שנאמר לא יסור שבט מיהודה ומבני ישששכר יודעי בינה לעתים וגו' וכן אומר ומזבולון מושכים בשבט סופר על ידי שהיו שכיני תורה שאין לך מדה גדולה מן התורה שנאמר כה אמר יי אם לא בריתי יומם ולילה וגו' ונתנה לישראל על ידי משה שנאמר תורה צוה לנו משה וגו' לכך נאמר ואלה תולדת אהרן ומשה:

דבר אחר זה הוא שאמר הכתוב הנה מה טוב וגו' וכן את מוצא שלא היו מעולם אחים מחבבין זה לזה כמשה ואהרן שנאמר אלה תולדת אהרן ומשה וגו' [הרי זה] מלמד שרובן של אחים שונאים זה את זה קין שונא את הבל שנאמר ויקם קין אל הבל אחיו ויהרגהו וישמעאל שונא ליצחק ותרא שרה את בן הגר המצרית מצחק ועשו ליעקב ויאמר עשו בלבו יקרבו וגו' וכן שבטים כולם היו שונאים את יוסף שנאמר וישנאו אותו וגו' וכן אבימלך הרג אחיו שנאמר ויבא (אבימלך) בית אביו אפרתה ויהרג את אחיו וגו' וכן

יהורם הרג אחיו שנאמר ויקם יהורם על ממלכת אביו ויתחזק ויהרג את כל אחיו בחרב מלמד שאחים שונאים זה לזה אבל משה ואהרן מחבבין זה לזה ואוהבין זה לזה ושניהם גדולים ושניהם שוים ממה שקרינו בענין ואלה תולדת אהרן ומשה:

שני שדיך כשני עפרים וגו' זה משה ואהרן מה שדים הללו הודה של אשה כך היו משה ואהרן הודן של ישראל לכך נאמר ואלה תולדת אהרן ומשה מה השדיים הללו הדרה של אשה כך משה ואהרן הדרן של ישראל דבר אחר שני שדיך מה השדיים הללו נאיה של אשה כך משה ואהרן נאיין של ישראל לכך נאמר ואלה תולדת אהרן ומשה: